

Mål C-402/23**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

28 juni 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Audiencia Nacional (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 juni 2023

Eftersökt person:

Dimas

[utelämnas]

[utelämnas] [uppgifter om den hänskjutande domstolen och förfarandet]

BESLUT (BEGÄRAN OM FÖRHANDSAVGÖRANDE)

[utelämnas] [den hänskjutande domstolens sammansättning]

Madrid, den 22 juni 2023

I enlighet med artikel 19.3 b i fördraget om Europeiska unionen (nedan kallat FEU), artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat FEUF) och artikel 4 *bis* i Ley Orgánica del Poder Judicial (lagen om domstolsväsendet) (nedan kallad LOPJ) krävs att Europeiska unionens domstol tolkar artiklarna 18.1 och 21.1 FEUF och preciserar sin praxis från domen (stora avdelningen) av den 6 september 2016, Petruhhin, som tillämpas av denna domstol, i ett sådant fall som det som är aktuellt i förevarande förfarande om utlämning. I förevarande förfarande har Konungariket Marocko begärt utlämning av en person med både marockanskt och nederländskt medborgarskap efter svar från de nederländska myndigheterna, till vilka Konungariket Marockos begäran om utlämning översändes.

BAKGRUND

- 1 Den 7 augusti 2022 greps Dimas, född i [utelämnas] i Marocko den NUM000/1973, i Tossa del Mar i provinsen Girona. Han är son till Eloy och Pilar, som är marockanska medborgare och har en identitetshandling med nr NUM001 som är giltig till och med den 2 mars 2031 och nederländskt medborgarskap och nederländskt pass med nr NUM002. Dimas greps som svar på den internationella arresteringsorder som åklagarmyndigheten utfärdat vid förstainstansdomstolen i Nador, Marocko den 24 maj 2016 mot den tilltalade för utredning av hans inblandning i narkotikabrott.
- 2 Dimas är inte bosatt i Spanien. Han var i landet på genomresa.
- 3 Dimas fördes till Juzgado Central de Instrucción 5 (centrala brottmålsdomstolen nr 5), som inledde utlämningsförfarandet och förordnade genom beslut av den 8 augusti 2022 om att Dimas skulle frihetsberövas tillfälligt.
- 4 Den begäran om utlämning som åklagarmyndigheten framställde vid Förstainstansdomstolen i Nador den 22 augusti 2022 inkom till spanska Ministerio de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación (ministeriet för utrikesfrågor, Europeiska unionen och samarbeten) den 6 september 2022 och Consejo de Ministros (ministerrådet) beviljade vid sitt möte den 4 oktober 2022 fortsatt utlämningsförfarande i domstol.
- 5 Begäran om utlämning syftar till att straffrättsliga åtgärder ska vidtas mot Dimas, som åtalas för narkotikahandel som han ska ha gjort sig skyldig till den 11 maj 2016 när ett fartyg vid namn Almeria anlände till hamnen i Nador med en lastbil som tillhör företaget FELICITE OUJDA TRANS med registreringsnummer NUM003, i vilken tre svarta resväskor gömdes vilka innehöll 20 påsar med 100 000 ecstasytabletter (MDMA). Lastbilschauffören greps, liksom en annan person som kom för att möta honom i hamnen, och båda uppgav att ecstasytabletterna hade kommit från Bryssel och att det var Dimas som hade transporterat dem i sin bil från Rotterdam till Bryssel och därifrån till Marocko.
- 6 På grund av den eftersökta personens nederländska medborgarskap vände sig denna domstol via EUROJUST till de rättsliga myndigheterna i Nederländerna och underrättade dem om Marockos begäran om utlämning av sin medborgare, för det fall de önskade utfärda en arresteringsorder.
- 7 Svaret från de nederländska rättsliga myndigheterna kom i ett e-postmeddelande den 8 december 2022 från EUROJUST i vilket de informerar oss om att de nederländska rättsliga myndigheterna inte kommer att utfärda en arresteringsorder för de gärningar som beskrivs i Marockos begäran om utlämning, och tillägger att om Dimas hade gripits i Nederländerna, skulle han inte ha överlämnats till Marocko, på grund av sitt nederländska medborgarskap.
- 8 Dimas motsätter sig att överföras till Marocko och anför bland annat att han är unionsmedborgare och att de nederländska myndigheterna inte skulle utlämna

honom till Marocko, och att hans grundläggande rättigheter sannolikt skulle kränkas, eftersom han hävdar att han kommer att utsättas för tortyr och kanske till och med dödas på grund av sitt offentliga motstånd mot den marockanska politiken och den marockanska kungen, eftersom han har deltagit i demonstrationer som anordnats i Europa av Asamblea Nacional del Rif (N.A.R.), som har sitt säte i Oslo, Norge för att kritisera den marockanska regimen, något han offentliggör på sin Facebooksida.

- 9 Utlämningsärendet är anhängigt vid denna domstol, som anser det nödvändigt att pröva och uttala sig om vad den eftersökta personen anfört, och anser att det är nödvändigt att EU-domstolen prövar de frågor rätten kommer hänskjuta till den.
- 10 Dimas har varit på fri fot sedan den 31 maj 2023.
- 11 Den hänskjutande domstolens utlämningsförfarande [utelämnas] pågår fortfarande.

RÄTTSLIG BEDÖMNING

1 Tillämpliga bestämmelser

Spansk rätt

Artikel 13.3 i Spaniens konstitution: Utlämning kan endast beviljas i enlighet med fördrag eller lag, med beaktande av principen om ömsesidighet. Politiska brott är undantagna från utlämning men terroristhandlingar betraktas inte som sådana.

Artikel 3 i Ley de Extradición Pasiva, de 21/03/1985 (lagen om passiv utlämning av den 21 mars 1985): ”1. Utlämning får inte beviljas för spanska medborgare eller utländska medborgare för brott som enligt nationell rätt omfattas av de spanska domstolarnas behörighet. Ställningen som medborgare ska bedömas av den domstol som är behörig att pröva utlämningen vid tidpunkten för beslutet om utlämning, i enlighet med motsvarande bestämmelser i den spanska rättsordningen, under förutsättning att ställningen inte har erhållits i bedrägligt syfte att göra utlämningen omöjlig.

2. Om utlämning ska vägras av det skäl som anges i föregående punkt och om den stat där gärningarna har begåtts begär det, ska den spanska regeringen underrätta åklagarmyndigheten om den omständighet som ligger till grund för begäran så att, i förekommande fall, rättsliga åtgärder kan vidtas mot den eftersökta. Om så beslutas ska det begäras att den ansökande staten översänder åtalet eller kopia av detta för att fortsätta det straffrättsliga förfarandet i Spanien.

3. När brottet har begåtts utanför det land som begär utlämning, får utlämning vägras om spansk lag inte tillåter lagföring för ett brott av samma typ som begåtts utanför Spanien.

Artikel 1 i utlämningsavtalet mellan Konungariket Spanien och Konungariket Marocko, utfärdat i Rabat den 24 juni 2009:

De avtalslutande parterna förbinder sig att, i enlighet med de regler och på de villkor som fastställs i denna konvention, till varandra överlämna personer som befinner sig på den ena av de båda staternas territorium och som åtalas för brott eller eftersöks för verkställighet av ett frihetsberövande straff som den andra statens rättsliga myndigheter har dömt ut till följd av ett brott.

Artikel 3 Medborgare som omfattas av utlämningsavtalet mellan Konungariket Spanien och Konungariket Marocko ska inte utelämnas:

1. Ingentdera staten ska bevilja den andra utlämning av sina egna medborgare.
2. Ställningen som medborgare ska bedömas i förhållande till den tidpunkt då det brott för vilket utlämning begärs begicks.
3. Den anmodade parten åtar sig emellertid att lagföra sina egna medborgare som inom den andra statens territorium har begått brott som är straffbara i båda stater i den mån den har behörighet att lagföra dem, när den andra parten antingen via diplomatiska kanaler eller direkt via justitieministeriets centrala myndigheter översänder en begäran om inledande av ett domstolsförfarande tillsammans med de akter, dokument, föremål och upplysningar som den förfogar över. Den ansökande parten ska underrättas om resultatet av sin framställning.

Unionsrätt

Artikel 18 FEUF: Inom fördragets tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördragen, ska all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Europaparlamentet och rådet kan i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan diskriminering.

Artikel 21.1 FEUF: Varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförande av fördragen.

Artikel 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna Ingen får avvisas, utvisas eller utlämnas till en stat där de löper allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

2. Skälen för begäran

2.1 Rätten har tagit del av stora avdelningens dom av den 6 september 2016 och har i sin praktiska tillämpning av den underrättat de nederländska myndigheterna om den begäran om utlämning som Konungariket Marocko hade framställt avseende sin medborgare. Det fall som är aktuellt inom ramen för detta utlämningsförfarande har utan tvekan många punkter gemensamma med det fall som EU-domstolen prövade i den ovannämnda domen. Det finns inget utlämningsavtal mellan Europeiska unionen och den ansökande staten (Konungariket Marocko), varför reglerna om utlämning faller inom medlemsstaternas behörighet. I domen av den 6 september 2016 anger EU-domstolen dock följande: ”Det ska emellertid erinras om att det för att bedöma fördragets tillämpningsområde i den mening som avses i artikel 18 FEUF krävs att artikeln tolkas i förening med EUF-fördragets bestämmelser om unionsmedborgarskap. Till de situationer som omfattas av detta tillämpningsområde hör således särskilt de som rör rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier i enlighet med artikel 21 FEUF ...”

2.2 I punkt 32 i domen preciseras följande: ”Sådana nationella regler om utlämning som de i det nationella målet inför emellertid en skillnad i behandling beroende på om personen i fråga är medborgare i det landet eller medborgare i en annan medlemsstat. De innebär nämligen att medborgare i andra medlemsstater, såsom Aleksej Petruhhin, inte får samma skydd mot utlämning som landets egna medborgare. Härigenom kan sådana regler påverka rätten för medborgare i andra medlemsstater att röra sig fritt inom unionen.”

2.3 I stora avdelningens dom av den 6 september 2016 analyseras risken för att straff undgås för brott och följande angavs: ”39. EU-domstolen delar generaladvokatens uppfattning i punkt 56 i förslaget till avgörande att utlämning är ett förfarande som syftar till att förhindra att den som befinner sig i ett land annat än det där han eller hon misstänks för brott undgår straff. I likhet med vad flera nationella regeringar har anfört i sina yttranden i målet är det med beaktande av ordspråket 'aut dedere, aut judicare' (utlämna eller lagföra) visserligen så, att den omständigheten att medborgare i det egna landet inte lämnas ut generellt vägs upp av att den anmodade medlemsstaten kan lagföra sina egna medborgare för grova brott som begåtts utanför landet. Denna medlemsstat är emellertid i regel inte behörig att pröva sådana gärningar när varken gärningsmannen eller offret för det påstådda brottet är medborgare i den medlemsstaten. En utlämning gör det således möjligt att förhindra att personer som har begått brott i ett land men som har flytt landet undgår straff.”

2.5 ”47. I avsaknad av unionsbestämmelser om utlämning mellan medlemsstater och tredjeland är det – för att skydda unionsmedborgarna från åtgärder som kan fränta dem rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i unionen i enlighet med artikel 21 FEUF – nödvändigt att använda alla förfaranden för samarbete och

ömsesidig hjälp på straffrättens område enligt unionsrätten, detta samtidigt som man förhindrar att personer som begår brott undgår straff.”

2.6 ”48. I ett sådant fall som det här aktuella ska således företräde ges åt informationsutbyte med den medlemsstat där den berörde är medborgare för att myndigheterna i den medlemsstaten – förutsatt att de är behöriga enligt nationell rätt att lagföra vederbörande för gärningar som begåtts utanför landet – ska kunna utfärda en europeisk arresteringsorder i syfte att lagföra personen. Genom artikel 1.1 och 1.2 i rambeslut 2002/584 utesluts nämligen inte möjligheten att den medlemsstat där den misstänkte är medborgare i ett sådant fall utfärdar en europeisk arresteringsorder för att den misstänkte ska överlämnas för lagföring.”

2.7 Alla de angivna punkterna i stora avdelningens dom av den 6 september 2016 är tillämpliga på detta utlämningsförfarande. Enligt rättens uppfattning ligger emellertid den särskiljande omständigheten i detta fall, som inte föreligger i den citerade domen, i de nederländska myndigheternas svar när de underrättades om Konungariket Marockos begäran om utlämning. De nederländska myndigheterna meddelar domstolen att de inte kommer att utfärda en arresteringsorder avseende Dimas på grundval av de omständigheter som anges i utlämningsframställningen, och de meddelar även att om den eftersökte hade gripits i Nederländerna, skulle han inte ha utlämnats till Marocko, på grund av sitt nederländska medborgarskap.

2.8 Här är det alltså så att den person som eftersöks av det tredjeland som inte är medlemsstat i Europeiska unionen är skyddad i sitt hemland mot utlämningsframställningar från detta tredjeland på samma sätt som spanska medborgare är skyddade i Spanien mot utlämningsframställningar från samma tredjeland. Enligt spansk nationell rätt är detta förbud mot utlämning av spanska medborgare emellertid inte tillämpligt i Spanien på nederländska medborgare.

2.9 Den spanska konstitutionen innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse som förbjuder utlämning av spanska medborgare till en annan stat. Ett sådant förbud finns dock i det bilaterala avtal om utlämning som undertecknats med Konungariket Marocko, där det i artikel 3 föreskrivs att ingen stat ska bevilja den andra staten utlämning av sina medborgare. I detta fall åtar sig emellertid den anmodade staten att lagföra sina egna medborgare som inom den andra statens territorium har begått brott som är straffbara i båda stater i den mån den har behörighet att lagföra dem.

2.10 Den eftersökta personen är inte spansk medborgare och är inte bosatt i Spanien, och begäran om utlämning innehåller inga uppgifter som gör det möjligt att dra slutsatsen att spanska domstolar är behöriga att pröva ett brott avseende narkotikahandel avseende vilket det inte nämns någon plats i Spanien, eftersom brottet startade i Rotterdam, fortsätter i Bryssel och kulminerar i Nador, dit MDMA-tabletterna anländer.

2.11 Den hänskjutande domstolen undrar om förbudet i Nederländerna mot att utlämna landets medborgare till Marocko, vilket är identiskt med förbudet mot att utlämna spanska medborgare till Marocko, har verkan i Spanien för en nederländsk medborgare som befinner sig i Spanien vid utövande den rätt till fri rörlighet som föreskrivs i artikel 21 FEUF såsom en del av rätten att inte diskrimineras på grund av medborgarskap i artikel 18 FEUF, även om ett sådant beslut skulle strida mot de skyldigheter som följer av det bilaterala utlämningsavtalet och skulle kunna leda till att straff undgås för det brott för vilket begäran om utlämning har framställts.

Mot denna bakgrund meddelas följande

BESLUT

Utlämningsförfarandet vilandeförklaras fram till dess att EU-domstolen har meddelat sitt avgörande.

Följande frågor hänskjuts till EU-domstolen med begäran om förhandsavgörande::

1. Ska artiklarna 18 FEUF och 21.1 FEUF tolkas så, att det förbud mot överlämnande av egna medborgare som föreskrivs i ett bilateralt utlämningsavtal mellan en unionsmedlemsstat och ett tredjeland ska utsträckas till att omfatta medborgare i andra unionsmedlemsstater som på grund av medborgarskapet inte godkänner den utlämning som begärs av tredjelandet när de befinner sig inom den anmodade medlemsstatens territorium vid utövande av sin rätt till fri rörlighet?

2 Om den unionsmedlemsstat där den eftersökta personen är medborgare vägrar att utfärda en arresteringsorder för att lagföra de gärningar för vilka utlämning begärs, eftersom personen, om han eller hon hade gripits i denna stat, inte skulle ha utlämnats, på grund av sitt medborgarskap, är då den medlemsstatens beslut avseende medborgaren i den staten, som befinner sig på den anmodade medlemsstatens territorium vid utövande av sin rätt till fri rörlighet, bindande för denna anmodade medlemsstat vid en utlämning som begärs av ett tredjeland?

[utelämnas]

Beslutet fastställs och undertecknas av rätten. [Avslutande processuella formuleringar]